

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

3. Impugnatur sententia & responsio Ægidij de Coninck de necessitate
nouæactionis productiuæ Corporis Christi.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

corporis Christi in multis locis conseruari per eandem actionem sit opus satis miraculosum, & dignum maiestate, & omnipotentia Dei, nec ex circumstantiis posset existimari, produci corpus Christi: solum enim intelligitur aliquid panis ibi manere, ne inutiliter acceptus sit panis ad consecrationem; non ergo debet credi aliud maius miraculum; alioquin si in quolibet Dei opere deberemus intelligere modum magis miraculosum ad maiorem ostensionem Diuinæ virtutis, deberemus etiam colligere, quoties legimus in historiis, aliquos Sanctos diuinitus fuisse simul viros in diuersis locis, deberemus inquam colligere, fuisse productos in utroque loco per actiones diuersas; quod tamen nemo probabiliter colliget, nedum certo, vt Ecclesia colligit conuersionem ex veritate verborum Christi.

SECTIO III.

Impugnatur responsio, & sententia Egidij de Coninch de necessitate nouæ actionis productiue corporis Christi.

39.
Pater Coninch aliter philosophatur.

Pater Coninch in præfenti art. 4. dub. 3. vt necessitatem actionis terminatæ ad substantiam corporis Christi defendat, docet, non posse idem corpus in duplici loco constitui etiam de potentia Dei absoluta, nisi in singulis locis nouam, & distinctam productionem terminet, & bis producatur; quo principio posito, dicit omnia facile explicari: nam corpus bis productum æquiualeat duobus, atque ideo in singulis locis potest agere, & pati, sicut si in solo illo loco esset. Posset itaque in vno loco viuere, in altero mori; in vno calefieri, in altero frigeri; in vno amare Petrum, in altero odio habere; in vno peccare, in altero Deum diligere; & sic de aliis omnibus; quia virtualiter est multiplex.

40.
Hac doctrina minus singularem est. Contra ipsum adducitur exemplum Angeli.

Hæc doctrina vt re vera singularis est nimis, sic, vt defendi possit, eius Auctor consequenter plurima Philosophiæ principia receptissima deferere cõactus est. Nam in primis contra ipsum adducitur exemplum Angeli, qui si prius erat in hoc palmo spatij, potest, retento illo, extendere se ad occupandos simul alios duos palmos spatij contigui: nec ad hoc oportet, quod reproducatur, aut terminet nouam actionem secundum suam substantiam, sed solum quod producat nouam partem præsentia & vocationis; cur ergo eodem modo non posset à Deo poni simul in spatio distanti, non posita noua productione, sed noua solum præsentia eiusdem Angeli? Quod si hoc potest fieri in Angelo, cur non in corpore?

41.
Respondet.

Respondet *num. 121.* imprimis ignorari à nobis quomodo Angelus extendat se ad maiorem locum absque reproductione sui; quia quæ ad Angelum pertinent, excedunt captum nostrum. Adhuc tamen admissio Antecedenti, negat Consequentiam. Pro quo supponit, Angelum non fieri præsentem nouæ parti spatij per nouum *vbi*, sed per realem sui extensionem, & quemdam motum localem. Quod vt explicet, aduertit, sicut corpus ratione quantitatis molis potest spatium diuisibile occupare, sic Angelum ratione suæ perfectionis, & quantitatis virtutis id posse. Itaque sicut corpus existens in spatio diuisibili occupat plures partes spatij sæpius, & quasi infinities replicatum in eo loco; nam in singulis partibus spatij inuenitur vere substantia ligni eadem omnino in specie, & quodammodo eadem numero propter continuationem omnium partium: sic Angelus per suam substantiam realiter simpli-

cem, sed virtualiter multiplicem occupat plures partes loci replicatus in singulis partibus, ita vt in singulis partibus loci sit totus Angelus, sed non totaliter, hoc est, ita vt quando se extendit ad nouam partem loci, non coexistat nouo spatio secundum id, per quod coexistit aliis partibus præcedentibus, sed secundum partem virtualiter distinctam, atque ideo secundum aliquid sui verè moueatur, & secundum aliquid quiescat; quod non quidem realiter, sed virtualiter distinguitur ab eo, quod mouetur. Sicut in sententia non distinguente potentias à substantia Angeli, quando Angelus intelligit, & non vult, operatur secundum aliquid sui, scilicet secundum intellectum, & secundum aliquid sui virtualiter distinctum non operatur, sed quiescit, scilicet secundum voluntatem. Sic Angelus in hac parte spatij est secundum aliquid sui, & in alia parte spatij est secundum aliud virtualiter distinctum, sicut corpus est secundum aliquid realiter distinctum.

Certè non debet homo doctus in hæc angustias suum intellectum conicere absque ingentis difficultatis necessitate, qualis hic nulla est, nisi quam ipsemet sibi voluit fabricare, vt statim videbimus. Nec est, cur dicamus intelligibile aut imperceptibile nobis esse, quomodo Angelus retento priori spatio, extendat se ad occupandum maius, cum id passim in nostra anima fatendum sit, dum per augmentationem corporis extendit se ad nouum spatium occupandum; & hoc absque vlla reproductione suæ substantiæ, vt constat. Illud certè difficultus est, & omnem captum superans, quod ille Auditor capere potuit; Angelum secundum diuersas partes virtuales suæ substantiæ extendere se ad occupandas diuersas partes spatij.

Nam de illis partibus in primis peto, an, quando Angelus erat in primo palmo solo, essent ibi omnes illæ, an solum aliquæ? Si aliquæ solum, ergo illæ reliquæ nullibi erant, atque ideo non erat totus Angelus ibi, sed aliquid Angeli ibi erat, & aliquid nullibi. Si vero prius omnes illæ partes erant in primo palmo; quæ rursus, quando acquirit secundum palmum retento primo, an moueantur omnes illæ partes, quæ erant in primo palmo, an solum aliquæ? Non quidem omnes, quia aliquid Angeli quiescit, quot ergo partes moueantur? totidem fortasse, quot sunt illæ, quæ remanent immotæ in primo palmo? Sed contra hoc est, quia si extendatur postea ad tertium, retento primo, & secundo, oportebit subinducere illas partes, quæ posita fuerunt in secundo, vt aliquæ ex ipsis trācant ad tertium, atque adeo pauciores manebunt in secundo, & tertio, quam in primo; vel certè oportebit ex iis, quæ remanserunt in primo, aliquas subministrare secundo palmo: quæ distributio vt cum æquitate fiat, non erit cõmittenda arbitrio ipsius Angeli, quæ posset fortasse ex priuato affectu magis affici ad secundum, quam ad tertium palmum, & velle secundum plures sui partes esse in secundo palmo, quam in aliis. Debet ergo aliquis alius præfici, qui, quando Angelus contrahit se ad minus spatij, æquali proportionem distribuat omnes illas partes vacantes, vt accrescant æqualiter paucioribus partibus spatij, quod retinetur; & quando Angelus è contra extendit se ad maius spatium, accipiat æqualiter partes illas Angeli necessarias ad replendū nouum spatium ex omnibus partibus spatij præcedētis: quæ omnia difficile credi, aut capi possunt.

Secundo, si Angelus positus in duobus locis distantibus potest in vno amare, & in altero odio habere idem obiectum, quia per replicationem est æquiualeuter duplex; non video cur idem Angelus existens in loco diuisibili non possit etiam in vna parte

parte illius loci amare, & in altera parte eiusdem loci odio habere idem obiectum. Nam tunc etiam est aliud virtualiter id, quod ex Angelo ponitur in hac parte spatij ab eo, quod ponitur in altera spatij parte: ergo eadem multiplicitas virtualis Angeli sufficit ad habendos actus contrarios. Neque enim Angelus est realiter multiplex, sed solum virtualiter, quando replicatur in locis distantibus; quare non apparet, cur eadem multiplicitas virtualis non possit deferre semper ad idem.

45. Dices, id fieri non posse, quia actus amoris debet esse in toto spatio, in quo est Angelus, argue adeo non potest esse amor in dimidia parte, & odium in altera dimidia. Sed contra, quia sicut Angelus, quia est virtualiter multiplex, potest per se constituere aliquid sui in hac parte spatij, & aliquid aliud sui in illa alia parte; ergo poterit etiam producere actum amoris in se, pro ut est in hac parte spatij, & non in illo sui, per quod correspondet alteri parte. Cur enim minus dividere poterit suam substantiam in ordine ad duos actus, quam in ordine ad duas partes spatij? aut cur distinctio virtualis, quæ facit, ut Angelus existens Neapoli non habeat actum, quem habet Romæ, quia est virtualiter diuersa substantia Angeli Romæ existens, cur, inquam, similis distinctio virtualis non sufficit, ut possit in vna parte spatij non habere actum, quem habet in alia? aut cur cum ipse actus amoris habeat similem distantiam virtualem ad occupandum minus, vel maius spatium, non poterit Angelus contrahere præsentiam sui actus, sicut potest suam, si potest non habere actum amoris, ubi cumque ipse sit.

46. Omittit, quod cum non possint determinari partes spatij, quibus saltem de potentia Dei absoluta potest Angelus esse præsens, & singulis debeat respondere aliquid Angeli virtualiter distinctum, consequens est, quod iam nunc sint in Angelo omnes illæ partes virtualiter distinctæ, per quarum singulas possit correspondere aliis, & aliis partibus nouis spatij in infinitum, licet nunc non sint extensæ, & euolutæ, sed quasi complicatæ.

47. Denique hinc patet ad exemplum, quod asserbat de potentia Angeli virtualiter solum distinctis inter se, & à substantia Angeli: quod potius poterit contrariam retorqueri. Nam voluntas, v. g. quia distinguitur virtualiter ab intellectu, nunquam, pro ut sic virtualiter distincta producit intellectionem, neque è contra intellectus volitionem: at vero illa perfectio, seu illa pars virtualis Angeli, quæ est in secundo palmo spatij, illa eadem erat in primo palmo, antequam se extenderet Angelus ad secundum: ergo illa, pro ut se tenet ex parte Angeli, non distinguitur virtualiter ab illa parte, quæ manet in primo palmo. Vnde oritur alia differentia, quod scilicet id, per quod concutit Angelus ad volitionem, pro ut distinguitur à principio intelligendi, ita est aliquid Angeli, ut si deesset, non maneret totus Angelus, licet maneret totum principium intelligendi. At vero id, per quod Angelus est in secundo palmo, non ita distinguitur ab eo, per quod est in primo. Si enim manet totum id, quod est in primo palmo, manet totus Angelus realiter, & virtualiter; nam postquam Angelus se extendit ad secundum palmum, non est minus Angeli in primo palmo, quam erat antea, sed antea erat omnino totus Angelus in primo palmo; ergo si manet totum id, quod est in primo palmo, manebit totus Angelus realiter, & virtualiter; ergo id quod est in secundo, non addit aliquid virtualiter supra id, quod est in primo, sicut voluntas addit supra intellectum. Ratio autem est, quia in singulis palmis est totus Angelus adæquate, ita ut possit ma-

P. Ioan. de Lugo de Sacramentis.

netur cum sola illa entitate, quam habet in hoc palmo; ergo non potest diuidi virtualiter eius substantia pro diuisibilitate spatij, in quo est.

Fateor ego (quod fortasse potuit esse occasio æquiuocationis) Angelum, sicut etiam animam rationalem, habere diuisibilitatem eminentialem, seu virtualem, quatenus eadem anima, v. g. indiuisibilis potest occupare locum diuisibilem, sicut si haberet partes: hoc tamen non arguit, non esse totam animam etiam virtualiter in singulis partibus spatij. Aliud enim est, quod sit multiplex perfectio virtualiter in anima posse esse in multis partibus spatij, quod in sano sensu concedi potest; aliud vero, quod sit alia perfectio animæ, quæ est in hac parte spatij, alia quæ est in illa. Nam illud primum in aliquo sensu est verum; quia posse animam esse in pluribus partibus spatij, est habere in se perfectionum plurimum partium, seu animæ habentis plures partes; quare si anima non posset esse in secundo palmo spatij, sed solum in primo, deesset animæ aliqua perfectio intrinseca, quam modo habet, nempe posse esse in duplici palmo. Postquam verò anima habet illam utramque perfectionem in se, tota illa perfectio debet esse in singulis partibus spatij, quia in singulis est anima rationalis perfecta, potens esse in pluribus; quod idem de Angelo dicendum est.

48. Explicatur hoc ipsum exemplo durationis; nam sicut Angelus, vel anima rationalis propter suam perfectionem intrinsecam exigunt durare in æternum, quod non exigit anima equi, atque adeo æquivalent multis formis corruptibilibus exigentibus minorem durationem; sic exigunt propter suam perfectionem esse in spatio diuisibili: sicut ergo non est Angelus nunc per aliquid sui, & postea per aliquid aliud sui virtualiter distinctum ab eo, quod est nunc, sed potius nunc est tota perfectio, & substantia Angeli, & postea est eadem tota, variato solum modo durationis superaddito; sic non poterit esse hic per aliquid sui, & illic per aliquid aliud sui, sed in singulis partibus spatij debet esse totus, & tota eius perfectio essentialis, variata solum parte vocationis accidentalis, si diuisibilis sit. Nā sicut multiplicitas virtualis, quam habet Angelus in ordine ad plures durationes habendas, non facit, quod nunc non sint omnes partes virtuales illius perfectionis, sed quod habeat entitatem æquivalentem pluribus in ordine ad petendas plures durationes; sic multiplicitas virtualis in ordine ad spatium non facit, quod non sit hic tota illa perfectio, & omnes eius partes, sed quod habeat entitatem æquivalentem pluribus partibus in ordine ad exigendas plures partes spatij. Alioquin non esset tunc tota perfectio intrinseca, & essentialis Angeli, sed successiue pars post partem, saltem virtualiter, sicut per te non est hic tota eius perfectio, sed pars in hac parte spatij, & pars in alia parte spatij saltem virtualiter.

Rursus difficile est mihi in illa sententia, quod corpus Diuinitus replicatum in diuersis locis ita ponit esse æquiuacenter multiplex in ordine ad agendum, & patiendum, ut mutationes, siue substantiales, siue accidentales, quas in vno loco habet, non debeat habere in alio: per hoc enim videtur tolli de medio radix tota concomitantia quam Tridentinum agnouit, ut in Eucharistia ponantur aliqua per concomitantiam propter connexionem, quam habent cum corpore Christi alibi existente. Nam si stupa Romæ applicata igni ibi comburentur, & non Neapoli ubi eadem stupa est, ut fateatur ille Auctor num. 110. & sequentibus, si idem corpus in duplici loco existens potest, imo debet in vno loco esse animatum, & in altero inanimatum, si agentia diuersa applicent

48. Quid sit diuisibilitas virtualis in Angelo.

49. Explicatur exemplo durationis.

50. Aliud difficile in illa sententia.

applicentur, pro ut fateretur n. 112. posset ergo, imo & deberet corpus Christi animatum existens in Eucharistia, manere adhuc ibi animatum, quando in cruce moriebatur: posset item, & deberet nunc poni absque sanguine, quia verba non significant sanguinem, & coniunctio, quam partes habent in alio loco, non est ratio sufficiens per se, ut in omni loco ponantur ea, quæ alibi accipit, vel habet; quare non videtur efficax ratio Tridentini, qua concomitantia probatur, scilicet connexio partium inter se, quod quidem non videtur absque inconuenienti posse concedi. Dicere enim, ex solo decreto Dei provenire, quod cum corpore Christi ponatur eius anima, vel sanguis sub speciebus panis, & non ex necessitate naturali fundata in ipsa vnione & coniunctione naturali; pro ut videtur sentire ille Auctor infra q. 76. artic. 2. num. 4. non videtur satis consonum verbis Tridentini illa sess. 13. cap. 3. ubi definit, corpus Christi esse sub specie vini, & sanguinem sub specie panis, animamque sub utraque, vi naturalis illius coniunctionis, & concomitantia, quæ partes Christi Domini, qui iam ex mortuis resurrexit, non amplius moriturus, inter se copulantur: Diuinitatem porro propter admirabilem illam eius cum corpore, & anima hypostaticam vnionem. Non ergo ponuntur ex merito decreto libero Dei, sed ex naturali exigentia vnionis, & coniunctionis naturalis, hoc enim significat, vi naturalis illius coniunctionis: sicut etiam Diuinitas est ibi, propter admirabilem illam eius vnionem. Vnio ergo exigit, quod non sit ibi vnus extremum sine alio: si autem ex decreto libero Dei id fieret absque exigentia vnionis partium, nullo modo fieret vi naturalis illius vnionis. Vnde S. Thomas infra quest. 76. artic. 1. totum hoc fundauit in ipsa coniunctione, quæ exigit naturaliter, ut in alio etiam loco sint coniuncta. Ex naturali autem (inquit) concomitantia est in hoc sacramento illud, quod realiter est coniunctum ei, in quod prædicta conuersio terminatur. Si enim aliqua duo sunt realiter coniuncta, vbi cumque est vnus realiter, oportet & aliud esse. Alioquin (ut bene notauit Valquez infra disputat. 194. c. 3. n. 31.) non apparet, cur fuerit magis congruum naturis rerum, poni per concomitantiam in Eucharistia ea, quæ ponuntur, quam non poni: imo in sententia P. Coninck magis conuenientius esset, quod non ponerentur, cum vnio id non exigeret, nisi agentia in vtroque loco sint applicata.

52.
Denique hac omnia dicuntur sine necessitate. Obijcit primo.

Respondet.

Denique displicet, quod in has omnes difficultates sese sponte iniecerit absque vlla necessitate aut fundamento probabili, sed ex falsis principiis sibi fabricatis, ut ex eorum solutione constabit. Primo ergo arguit num. 105. quia nec corpora, nec Spiritus sunt in loco per modum, aut ubi superadditum, sed per se immediate, & coniunctionem sui cum loco; ergo non possunt replicari in alio loco per meram productionem talis vbiicationis. Hoc argumentum procedit ex falso principio, ut satis ostendimus in superioribus. Sed licet verum esset, nihil concluderet: nam sicut quando homo, vel Angelus, relicto vno loco, acquirit alium, non fit reproductio substantiæ, sed collocatio noua, seu coniunctio cum nouo loco, in quo ponitur, & substantia & conseruatio eadem substantiæ: sic quando replicaretur in alio loco, posset id fieri absque reproductio substantiæ, sed, posita noua locatione, aut coniunctione substantiæ cum loco (quidquid illa coniunctio sit); cur enim non sufficeret ad illam nouam denominationem, sicut sufficit, quando res est in vni loco?

53.
Obijcit secundo. Obijcit secundo.

quia si Deus Petrum existentem Louanij velit ponere Romæ, tunc vel Deus

producit illud ubi Romanum in Petro existente Louanij, vel in Petro existente Romæ. Si primum, ergo ubi Romanum poneretur Louanij, quod repugnat. Si secundum, ergo ante productionem illius ubi iam Petrus supponitur Romæ. Nam vel illud ubi producit Romæ, vel alibi, vel nullibi. Alibi non potest produci, quia ubi Romanum alligatur Romæ. Nullibi non potest; quia quod nullibi est, non est. Restat ergo, ut producat Romæ; ergo prius supponitur Petrus existens Romæ; quia non potest Deus aliquid hic in me producere, nisi ego hic sim.

Hoc argumentum iisdem verbis fieri potest, quando res est in vno loco: nam si Angelus ex palmo A, in quo est, transeat immediate ad palmum B, quærit potest de illa præsentia in palmo B, an producat in Angelo existente in palmo A, an vero in Angelo existente in palmo B. Non primum, quia præsentia illa non potest esse in spatio A. Si secundum, ergo ante illam præsentiam Angelus erat iam in palmo B. Quod ergo ad hoc dictum fuerit, dici debet in casu nostro.

Ad argumentum itaque responderetur facile, in aliquo sensu ubi Romanum produci in Petro existente Louanij, scilicet materialiter, & specificatiue, non vero formaliter, & reduplicatiue, hoc est, ubi Romanum ponitur in Petro, qui tunc est Louanij, non tamen ponitur Louanij, sed Romæ; imo ad eius productionem non supponitur Petrus existens Romæ, vel Louanij, sed solum existens cum indifferentia ad hoc, & illud ubi. Non ergo sequitur bene, quod Petrus prius supponatur Romæ, ex eo, quod Deus producat Romæ ubi in Petro: sicut non sequitur bene, Petrum supponi calidum, quia Deus in eo producit calorem. Possimus enim eodem modo interrogare: si Deus in Petro habente frigus ut octo producat calorem ut octo, an producat calorem in Petro frigido, an in Petro calido? Ad quod responderi debet, produci in Petro antea frigido, sed tunc calido per ipsum calorem, qui producitur: atque ideo pro priori naturæ, non supponi Petrum frigidum, nec calidum, sed Petrum existentem. Sic producit ubi Romano in Petro, non præsupposito cum ubi Romano, sed incipiente esse Romæ per ipsum ubi; quod clarissimum est, & ipsi tyronibus in Physica manifestum.

Ad hoc exemplum caloris, & frigoris responderet ille Auctor n. 107. in primis insinuando frigus præsupponi debere pro priori naturæ in Petro in illo instanti reali, quo producit calor. Sed vix credo, potuisse id concedi ab illo Auctore: sequuntur enim grauissima inconuenientia in Philosophia, & Theologia, scilicet formas substantiales contrarias esse simul pro aliquo instanti reali, quando primo fit generatio; item gratiam esse simul cum peccato actuali in primo instanti, quo homo peccat mortaliter; substantiam panis esse pro priori naturæ sub speciebus eo instanti reali, quo primum ponitur sub illis corpus Christi; & alia similia, quæ oportet concedere, si admittas, pro priori naturæ intelligi adhuc formam, quæ expellitur, quando primum introducit forma expellens. Repugnat ergo omnino, frigus esse pro priori naturæ, cum eodem instanti expellatur & corrumpatur; expelli enim, & corrumpi est tunc primo non esse, seu iam non habere esse, quod antea habebat: non potest autem in eodem instanti reali habere esse, & negationem sui; quia hoc esset, simul realiter esse, & non esse.

Addit ille Auctor, dato antecedenti, non sequi quod intendimus, nec exemplum esse ad rem, quia calor non supponit necessario subiectum frigidum, aut calidum. Si potest diuinitus produci in subiecto, nec

nec frigidum, nec calidum. At *vbi* debet necessario produci alicubi, & ideo supponit necessario, subiectum esse alicubi. Sed contra; quia sicut calor produci debet in subiecto concomitanter calido per ipsum calorem, sed quod antecederet non debeat supponi calidum, aut frigidum: sic *vbi* Romanum debet produci in subiecto, quod concomitanter sit Roma per ipsum *vbi*; sed quod antecederet non praesupponatur necessario Romae vel alibi pro priori naturae. Cur enim non potest praescindi pro priori ab hoc, & illo *vbi*, sicut praescinditur à frigido & calido?

58. Dicit, non posse praescindi, praesertim quando subiectum praesupponitur quantum, & extensum; quia quod extensum est, non potest concipi absque loco. Respondeo: pro priori naturae subiectum intelligi quantum; intelligi etiam extensum localiter radicaliter, hoc est, exigens extensionem localem actualem; non tamen intelligi pro eo priori extensum localiter formaliter, & actualiter, sed indifferens ex se ad hanc & illam extensionem actualem: nam extensio actualis localis, est ipsamet collocatio actualis partium vnus extra aliam in ordine ad locum; quod habetur formaliter ab actuali vocatione. Quod quidem omnes debemus concedere; nam si corpus Christi non esset in caelo, sed solum in Eucharistia, adhuc pro priori naturae intelligitur quantum, & exigens de se extensionem localem actualem, quam tamen pro posteriori naturae non acciperet, sed praesentiam sacramentalem. Nam pro priori naturae intelligeretur solum corpus illud productum, vel conseruatum; & quidem illa conseruatio de se indifferens est, vt corpus extendatur, vel non extendatur in ordine ad locum; ergo pro priori naturae non intelligeretur actu extensum, vel inextensum. Sic ergo dicimus, pro priori naturae ante *vbi* Romanum, corpus intelligi quantum, & de se exigens extensionem aliquam actualem; non tamen concipitur iam habens illam, & multo minus habens extensionem in spatio Romano.

59. Sed vrgit num. 108. quia *vbi* illud (etiam si tale *vbi* concedatur) non est sicut calor, sed potius sicut inhaerentia, vel vnio caloris cum subiecto; nam sicut per illam vnionem coniungitur calor cum subiecto, sic per *vbi* coniungitur locus cum locato; atque ideo *vbi* est vnio, seu coniunctio loci cum subiecto. Quo supposito, arguit sicut calor prius existat, quam vnatur cum ligno, idque in loco distante, non potest concipi, quod producat in calore vnio cum ligno, nisi aut simul reproducat calor ipse in ligno, aut prius natura fiat illi localiter coniunctus, vel certe non distans: quomodo enim concipi potest, calorem Romae existentem inhaerere Petro existenti Louanij absque vlla alia actione; ergo similiter, vt ille, qui est Louanij, coniungatur cum loco Romano, necesse erit, quod vel producat simul Romae, vel certe prius adducatur Romano.

60. Respondetur facile, in primis *vbi* non esse vnionem loci cum locato, sed formam accidentalem, realem, vel modalem, absolutam, fundantem tamen relationem indistantem à tali loco; vt in superioribus late explicuimus. Sed quidquid sit de hoc, etiam si esset vnio, non oporteret, quod prius praesupponeretur Petrus Romae ad recipiendum illud *vbi* Romanum; sicut nec calor supponitur prius in ligno, antequam inhaereat illi, sed per ipsam inhaerentiam ponitur in ligno: sic Petrus per ipsum *vbi* ponitur in tali loco. Nec in rigore loquendo debet supponi subiectum praesens formae, antequam recipiat illam; nam quando equus mouet se, prius est proprio naturae animae equi esse vnitam materiae, à qua dependet in suo esse, antequam producat motum lo-

calem, & vocationem, quam acquirit; potest ergo bene intelligi forma vnita materiae pro aliquo priori naturae ante praesentiam localem actualem; quia vnio non est praesentia, nec supponit necessario praesentiam, sed assertit necessitatem praesentiae, atque adeo est praesentia radicalis, seu debitum praesentiae. Debet ergo intelligi ante vnionem actualem aptitudo ad habendam praesentiam actualem eodem instanti reali, quae potest vocari indistantia radicalis. Vnde Petrus existens Louanij, potest fieri praesens Romae, non propterea est Louanij, sed idem Petrus, qui pro illo priori nondum intelligitur Romae, vel Louanij, sed cum aptitudine, vt sit Romae. Sicut etiam calor existens Louanij poterit vniri Romae ligno; nec vnietur propterea est distans, sed secundum suam entitatem per vnionem, quae afferat necessitatem existendi Romae, vbi est lignum, cui vnietur.

Arguit tertio num. 109. quia vel corpus positum hoc modo in diuersis locis habebit necessario vtrouque eadem accidentia, vel non; neutrum autem dici posse, probat longo discursu. Sed eius quaestio- nis plena solutio constat ex dictis (supra disput. 5. sect. 2. Nec addit quidquam, quod noua responsione indigeat. Ibi enim sect. 3. explicuimus, quomodo, & cur accidentia, quae pendunt à loco, non debeant, nec possint poni eadem vtrouque cum corpore.

Vrgit tamen, n. 115. quia de facto corpus Christi in Eucharistia non habet aliqua accidentia, quae habet in caelo independentia à loco, v.g. extensionem localem, & talem situm corporis, vt standi, vel sedendi, quae accidentia possent de se poni in diuersis locis; nam homo sedens in naui mutat locum, & retinet eandem sessionem, & extensionem; & corpus Christi in diuersis hostiis habet eundem modum existendi sacramentaliter. Respondeo, in his omnibus supponi ab hoc Auctore principia falsa; nam modus existendi sacramentaliter est quidem similis in omnibus hostiis, non est tamen idem numero: quis hoc cogitauit? sed distinctum in singulis. Extensio localis actualis iuxta anteriorem sententiam, quam explicabimus infra disput. 8. sect. 2. non distinguitur à tali praesentia, & vocatione actuali; quod idem à fortiori dicendum est de sessione, aut situ, quae non sunt aliud, nisi complexio talium vocationum singularum partium sic dispositarum; quare homo, qui sedet in naui, non retinet eandem sessionem metaphysice, sed moraliter, nec eandem extensionem actualem localem metaphysice, nisi radicaliter, & in actu primo, vt in eodem loco probabimus: quare omnia exempla, quae adducit, supponunt falsum.

Quarto arguit; quia illae duae vocationes sunt duae formae oppositae, sicut calor, & frigus: vnde qui supernaturaliter esset in duobus locis hoc modo positus, non posset postea virtute naturali moueri in villo loco, quia non posset virtute naturali producere *vbi* repugnans cum illo alio *vbi*, quod habet in alio loco. Ad hoc tamen argumentum respondimus late supra disput. 5. sect. 2. Nunc addo, eandem videri, quoad hoc, esse difficultatem in sententia illius Auctoris: nam licet corpus terminet in duobus locis duas actiones diuersas; negari non potest, habere duas etiam praesentias locales, & illas esse ex natura rei oppositas, cum non possit idem corpus naturaliter habere nisi vnica praesentiam. Nec refert duplex actio terminata ad idem corpus: per hoc enim corpus ipsum nullo modo fit duplex, sed solum actio, quare sicut si corpus in eodem loco terminaret duas actiones adaequatas, non esset duplex corpus. Nec posset habere motus locales contrarios, aut recipere simul qualitates, vel formas oppo-

61. Arguit secundum.

Constat ex dictis solutio.

62. Vrgit vltimum.

Respondeo.

Extensio localis actualis non distinguitur ab vocatione.

63. Arguit quarto.

Responso.

sitas sic in duobus locis per multiplicationem actionum non debet corpus in se multiplicari, quia non accipit duplex esse, sed vnum & idem per utramque actionem. Aliande vero, cum illa actio sit accidentis independens ab hoc loco, non apparet, cur sicut alia accidentia absoluta possunt diuinitus replicari, & poni in diuersis locis, non possit etiam & ipsa actio poni eadem, in duobus locis simul; praesertim cum possit poni successiue: nam sicut Petrus transit ex hoc loco ad illum, absque eo, quod ibi producatur de nouo, sic & actio terminata ad Petrum transferretur, absque eo quod terminet nouam sui productionem; ergo eodem modo poterit eadem actio poni in duplici loco absque noua sui productione. Non ergo requiritur noua reproductio corporis ut ponatur simul in duobus locis, prout ille Auditor contendebat.

Non ergo requiritur hac reproductio.

SECTIO IV.

Examinantur solutiones Recentiorum ad defendendam productionem nouam Corporis Christi.

64. Modus respondendi quorundam Terminum reijciatur.

OMitto modum respondendi aliquorum Thomistarum recentiorum, qui dicunt, in hac conuersione interuenire quidem actionem substantialem, non qua producatur corpus Christi secundum se, sed corpus Christi, prout ex pane, seu ut id, in quod conuertitur panis, ita ut terminus huius actionis sit corpus Christi, prout in ipsum substantialem conuersus est panis. Hic modus dicendi nec rem explicat, nec intelligi potest; quia corpus Christi est id, in quod conuertitur, & definit esse panis, vel addit aliquid supra substantiam corporis Christi, vel nihil. Si nihil addit, ergo ipsa substantia corporis Christi est terminus productus, vel conseruatus per illam actionem. Si vero addit aliquid, hoc vel est accidentale, & tunc actio non habet terminum formalem productum substantialem, sed accidentalem, vel est substantiale, & debet assignari quid sit hic substantiale praeter corpus Christi. Nam dicere, quod corpus Christi, prout est terminus, in quem definit panis, terminat actionem, videtur esse, quod actio terminetur ad seipsam; quia corpus Christi terminare illam conuersionem, est denominatio proueniens formaliter a tali actione conuersiua: si ergo terminat actionem, prout est terminus conuersionis, terminat per illam denominationem, quam accipit ab eadem actione; atque adeo actio terminabitur ad seipsam, hoc est, ad denominationem prouenientem ab eadem actione, & semper restat explicandum quid sit, quod producitur, vel accipit esse per illam actionem distinctum ab eadem actione.

65. Responsio aliorum.

Hac ergo responsione omissa, alij Recentiores ingenue fatentur, actionem illam terminari ad producendam, vel conseruandam substantiam Corporis Christi, siue proveniat moraliter ab eodem corpore Christi prius existenti, siue non, sed a solo Deo. Porro hanc actionem necessariam esse ad explicandum hoc mysterium, dicunt colligi, non quidem ex eo, quod absque illa actione non posset dari vera conuersio substantialis, & transubstantiatio (hoc enim fatentur conuincere argumentis a nobis supra positis); sed quia in hoc Sacramento non solum fit conuersio vnius termini totalis in alium totalem, sed etiam vnius termini formalis in alium formalem, scilicet panis in Corpus Christi. Sicut ergo ad hoc ut panis denominetur conuersus, requiritur quod definat, & destruat substantia panis: sic ad hoc ut dicatur corpus Christi esse id, in quod substantia-

ter conuertitur panis, requiritur, quod ipsum corpus Christi substantialiter producatur. Fides autem utrumque docet, dari scilicet transubstantiationem, & conuerti panem in corpus Christi, ut constat ex Tridentino sess. 13. c. 3.

Sed urgetur potest contra illos, siquidem potuit esse conuersio substantialis, & transubstantiatio absque productione substantiali corporis Christi, licet tunc non conuertatur panis in corpus Christi, sed vnum totum in aliud totum: unde de facto colligere potuit Ecclesia, dari conuersionem panis etiam in corpus Christi, hoc est, non solum terminari totalis in totalem, sed etiam vnius termini formalis in formalem; nam ex veritate verborum non videtur id potuisse colligi, cum potuerit esse vera transubstantiatio absque eo, quod corpus Christi terminaret actionem productum.

Respondent, id esse magis connaturale, quod terminus formalis etiam conuertatur in formalem, & ideo praesumi, hanc etiam conuersionem talem esse, ut fiat connaturaliori modo. Sicut quando aqua in vinum a Christo conuersa fuit, omnes supponunt, formam aquae conuersam fuisse in formam vini; nec solum fuisse introductam, sed etiam productam formam vini, ut conuersio fieret modo magis congruo. Sed contra, quia de ratione conuersionis naturalis in communi non est, quod terminus formalis conuertatur in formalem, ut patet in morte hominis, quando homo conuertitur in cadaver, tunc enim terminus formalis, nempe forma hominis, non conuertitur in formam cadaveris; sicut neque est contra, quando homo nutritur, producit de nouo terminus formalis, sed introducit in materiam alimentis. Unde potius retorqueri potest argumentum; nam quoties terminus formalis praesupponitur existens, non producit, ut conuersio fiat, sed solum introducit, ut constat in nutritione humana, & in resurrectione hominis, in qua forma non reproducitur; ergo cum corpus Christi praesupponatur existens, non debet reproduci, ut fiat conuersio panis, sed solum introduci iuxta communem legem aliarum conuersionum. Quando vero aqua conuersa fuit miraculose in vinum, illa forma vini non praexistebat, ideo oportuit illam non solum introduci, sed produci; quando autem terminus formalis praexistebat, nunquam inuenimus reproduci in aliis conuersionibus, ut connaturalius hant.

Dicunt, id colligi ex loquutionibus Patrum, qui docent corpus Christi fieri ex pane, quod quidem non potest habere sensum verum, nisi terminus formalis reproducatur; nam in nutritione, vel resurrectione hominis, non dicemus ex forma alimentis vel terra fieri animam rationalem, sed ex alimento, vel terra fieri hominem. Sed contra, quia quidquid sit de illa loquutione Patrum, de qua dicemus, quando respondebimus argumentis; nunc tamen manet difficultas integra; cum enim absque productione corporis Christi potuerit fieri transubstantiatio, & verificari loquutio Christi, unde potuerunt Patres colligere illum peculiarem modum conuersionis cum noua productione corporis Christi: si autem illum non potuerunt colligere, oportebit Patrum verba in eo sensu intelligere, quem solum potuerunt certo colligere ex veritate verborum Christi.

Propter haec alij recentiores Theologi, ut adhuc defenderent, per conuersionem produci substantialem corpus Christi, excogitarunt alium modum dicendi paulo diuersum a praecedenti: concedunt enim actionem nouam terminatam ad corpus Christi: dicunt etiam, hanc actionem non procedere physice ab humanitate Christi, sed solum moraliter, ne cogantur